

6.2. EESTI PÕLLUMAJANDUS

Põllumajanduslik maa

Maakasutus Eestis

Põllumajandus on üks vanemaid ja tähtsamaid majandusharusid. Sealt saame oma toidu ja kehakatte.

Põllumajandus jaguneb taimekasvatuseks ehk põllunduseks ja loomakasvatuseks ehk karjanduseks.

Taimekasvatuses kasvatatakse kultuurtaimi.

Loomakasvatus hõlmab koduloomade pidamist.

Põllumajandus sõltub väga suurel määral ilmast.

Eesti asub parasvöötme põhjaosas. Ilmaolud on eri aastatel väga muutlikud. Mõni aasta on väga kuiv ja põuane, mõni liiga niiske ja vihmane. Seepärast on meie kliima sobivam just loomade pidamiseks. Eesti taimekasvatuses moodustab väga suure osa loomasööda kasvatamine.

Eesti põllumajandusmaast moodustab haritav maa 73% ja looduslikud rohumaad 27%. Kogu Eesti pindalast on haritavat maad 14%.

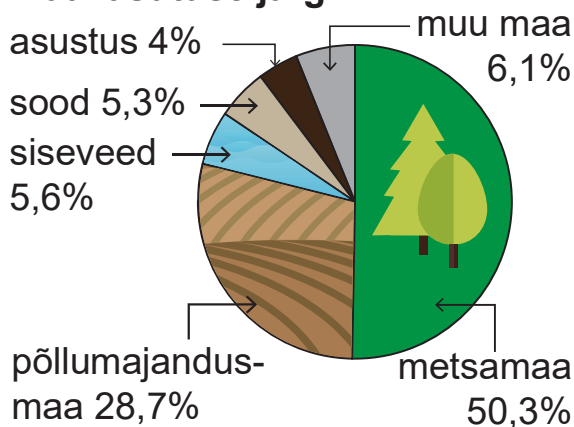
ÜLESANNE 1

Vaatle diagrammi Eesti maakasutusest.

Arutlege klassis:

- 1) mis liiki maid on kõige rohkem?
- 2) miks on Eestis kõige rohkem metsamaad?
- 3) kui palju on põllumajandusmaad?
- 4) kui suur osa maast on linnade ja külade all?
- 5) mis võiks olla „muu maa“?

Eesti pindala jagunemine maakasutuse järgi

ÜLESANNE 2

Vaatle pilte ja tabelit.

Kuidas on põllumajanduslikud majapidamised aastatel 2001–2016 muutunud?

Kirjelda.

Talumajapidamine

Suur piimafarm

Põllumajanduslike majapidamiste arv

Aasta	Põllumajanduslike majapidamisi kokku	Eraisikutele kuuluvaid majapidamisi	Firmadele kuuluvaid majapidamisi
2001	55 702	54 881	821
2005	27 688	26 856	832
2010	19 460	17 787	1673
2016	16 079	12 926	3153

- 1. Kuidas on muutunud põllumajanduslike majapidamiste arv aastatel 2001–2016?
Mis võis olla selle põhjus?**
- 2. Kuidas on muutunud eraisikute põllumajanduslike majapidamiste arv aastatel 2001–2016?
Mis võis olla selle põhjus?**
- 3. Kuidas on muutunud firmade põllumajanduslike majapidamiste arv aastatel 2001–2016?
Mis võis olla selle põhjus?**

Arutage klassis koos õpetajaga.

Taimekasvatus Eestis

Taimekasvatus on põllumajandusharu, kus tegeletakse taimede kasvatamise ehk põllundusega.

Taimekasvatus jaguneb omakorda mitmeks haruks.

Teraviljakasvatus

Kasvatatakse teravilju.

Peamised Eestis kasvatatavad teraviljad on rukis, nisu, oder, kaer, tatar.

Rukis on leivavili. Sellest valmistatakse peamiselt rukkijahu.

Nisujahust valmistatakse saia, mannat, makarone jm.

Kaerast valmistatakse kaerahelbeid, müsli ja kaerajahu, millest omakorda tehakse kaeraküpsiseid.

Tatar ja oder on head pudruviljad.

Suur osa teraviljast läheb aga loomasöödaks.

Rukis

Köögiljakasvatus

Kasvatatakse köögivilju.
Peamised Eestis kasvatatavad köögiviljad on kartul, porgand, kapsas, sibul, kurk, hernes, till jt.

Köögiljad

Marja- ja puuviljakasvatus

(aiandus)

**Mis marju kasvatatakse Eestis?
Nimeta Eestis kasvatavaid puuvilju.
Miks ei kasvatata meil banaane, ananasse, kiiviseid?**

Eestis kasvatatavaid marju

Söödataimede kasvatus

Kasvatatakse söödataimi loomadele. Söödataimed on peamiselt heintaimed. Et ka talvel saaksid loomad heina süüa, selleks heintaimed kuivatatakse. Värskest niidetud rohust tehakse ka silo. Maisist tehakse samuti Eestis silo.

Miks kasvatatakse Eestis maisi loomadele silotaimena?

Väärtuslikud ja mahlased on loomakartul, loomapeet, loomakapsas jt söödataimed. Hea söödataim on ka raps.

Milleks rapsi veel kasvatatakse?

Söödapeet

Õitsev rapsipõld

 Vaata digiõpikust videot
silo valmistamisest Estonia OÜ-s

ÜLESANNE 3

**Tunne Eestis kasvatatavaid peamisi teravilju.
Kirjuta nimetus teravilja pildi juurde.**

NISU

RUKIS

KAER

ODER

Mille järgi otsustasid? Arutage klassikaaslastega.

ÜLESANNE 4

**Mis taimekasvatuseharuga on tegemist –
teraviljakasvatusega (T), söödataimede kasvatusega (S),
köögiviljakasvatusega (K) või aiandusega (A)?
Kirjuta taime nime taha sobiv täht.**

kaer

kapsas

nisu

rukis

ristikhein

söödapeet

aroonia

ploom

must sõstar

söögipeet

hernes

timut

Loomakasvatus Eestis

Loomakasvatus on põllumajandusharu, kus tegeletakse loomade kasvatamisega.

Loomakasvatus jaguneb omakorda mitmeks haruks.

Veisekasvatus

Kasvatatakse lehma, pulle ja vasikaid. Veiseid kasvatatakse peamiselt piima ja liha saamiseks. Veisenahast valmistatakse riideid ja jalanõusid.

Veised

Seakasvatus

Sigadelt saab peale liha veel nahka ja harjaseid. Sea-harjastest valmistatakse harju.

Sead

Lambakasvatus

Lammastelt saadakse liha, villa ja nahka. Lambanahast valmistatakse kasukaid, mütse ja kindaid. Lambanahksed tooted on hästi soojad. Lambavillast kedratatakse lõnga, millest kootakse kampsuneid, salle, mütse, kindaid, sokke.

Lambad

Linnukasvatus

Eestis kasvatatakse peamiselt kanu, hanesid, parte, kalkuneid, vutte. Lindudelt saadakse mune, liha ja sulgi.

Kanad

Milleks kasutatakse sulgi?

Hobusekasvatus

Meil kasvatatakse hobuseid ratsutamise ja sportimise eesmärgil. Veo- ja tööloomana kasutatakse meil hobuseid vähesel määral.

Milleks hobuseid mujal maailmas veel kasvatatakse?

Hobusekasvatus Hanilas

Kitsekasvatus

Kitsedelt saadakse piima, liha, nahka ja villa.

Võrumaa kitsetalu kitsed

Mesindus

Kasvatatakse mesilasi, et saada mett. Ravimi- ja kosmeetikatööstusele on väga väärtuslikud ka mesilasmürk ja muud tarusaadused, nagu taruvaik, mesilasvaha, suir ja mesilaspiim.

Mesinik meekärjega

Milliseid loomi ja linde Eesti põllumajanduses veel kasvatatakse?

Eesti tähtsamad põllumajanduspiirkonnad paiknevad Kesk-Eestis Viljandimaal, Tartumaal, Jõgevamaal, Lääne-Virumaal ja Järvamaal. Seal on põllumajanduseks kõige sobivam pinnamood ja kõige viljakamad mullad.

Leia internetist Eesti kaartidelt (haldusjaotuse, looduse ja mullastiku kaardid) Kesk-Eesti maakonnad. Nimeta sealsed pinnavormid. Nimeta sealsed peamised mullad.

ÜLESANNE 5

Kuidas on muutunud Eesti loomakasvatussaaduste toodangu maht aastatel 2010–2018?

Vaatle tabelit. Vasta küsimustele.

Toodang	2010	2015	2018
Liha, tonnides	75 410	83 152	74 377
Piim, tonnides	675 970	783 172	797 624
Munad, miljon tk	181,9	204,4	205,6
Vill, tonnides	154	108	117
Mesi, tonnides	682	1117	1253

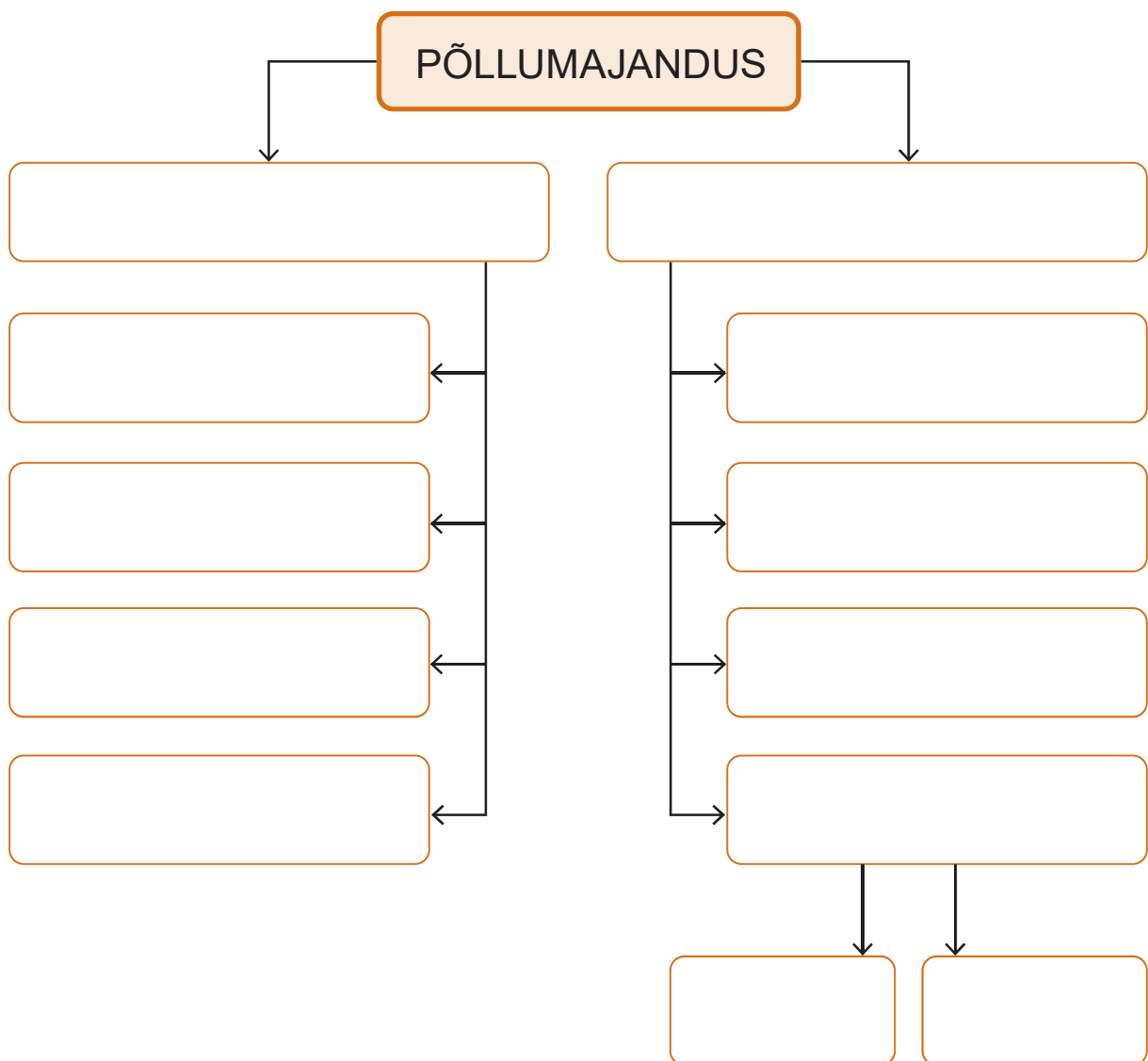
- 1. Kas loomakasvatussaaduste toodang on enamasti suurenenud või vähenenud?**
- 2. Piimatoodang oli kõige suurem aastal**
- 3. Lihatoodang oli kõige suurem aastal**
- 4. Kõige rohkem on kasvanud -toodang.**
- 5. Kõige vähem on kasvanud -toodang.**

ÜLESANNE 6

Täida mõistekaart põllumajanduse jagunemise kohta.
Kirjuta õigesse kohta

- põllumajandusharud
- kummagi põllumajandusharu jagunemine
- taimekasvatusharu saadus

nisu, loomakasvatus, seakasvatus, kartulikasvatus,
oder, taimekasvatus, veisekasvatus, köögiviljakasvatus,
teraviljakasvatus, linnukasvatus, mesindus,
söödataimede kasvatus

ÜLESANNE 7

Ühenda pilt ja põllumajandusharu nimetus.

Kirjuta pildi alla sobiv põllumajandusharu.

seakasvatus

teraviljakasvatus

söödataimede kasvatus

hobusekasvatus

lambakasvatus

kartulikasvatus

ÜLESANNE 8

Uuri internetist oma kodumaakonna põllumajanduse kohta.

1. Mina elan maakonnas.

2. Minu kodumaakonnas tegeletakse rohkem
taimekasvatusega | loomakasvatusega.

3. Taimikasvatusharud, millega rohkem tegeletakse, on:

.....

1) Kui palju saaki saadakse eri taimeliikidelt?

(taimeliik) –

..... –

..... –

..... –

2) Kuhu toodangut põhiliselt müüakse?

.....

**3) Kui palju inimesi maakonnas on
seotud taimekasvatusega?**

4) Kas taimekasvatus on maakonnale kasulik?

**5) Mis laadi keskkonnaprobleemid taimekasvatusega
kaasnevad?**

.....

4. Loomakasvatusharud, millega rohkem tegeletakse, on:

.....

1) Milliseid tingimusi vajab loomade kasvatamine – kas loomad on laudas, farmis, terve aasta õues, vabapidamisel vm?

.....

2) Kui suur on maakonna loomakasvatustoodang?

.....

3) Kuhu toodang müüakse?

.....

4) Kui palju inimesi on maakonnas seotud loomakasvatusega?

5) Kas loomakasvatus on maakonnale kasulik?

6) Mis laadi keskkonnaprobleemid loomakasvatusega kaasnevad?

.....

.....